

Temat:

USTAWY I KONWENCJE w DZIAŁALNOŚCI

TRANSPORTOWEJ I SPEDYCYJNEJ

**Gałąź
transportu**

TRANSPORT DROGOWY

Nazwa konwencji /ustawy/	Czego dotyczy /co określa/	Data wejścia w życie na świecie / w Polsce	Główne założenia
KONWENCJA WIEDEŃSKA o ruchu drogowym	Międzynarodowy traktat, określający ogólne zasady ruchu drogowego	Sporządzona 08.11.1968 w Wiedniu W Polsce wprowadzona 24.02.1988	Policja drogowa nie ma prawa nakładania mandatu na kierowców samochodów zagranicznych, wyposażonych zgodnie z wykazem wynikającym z rodzimego prawa o ruchu drogowym, ale niewystarczająco z punktu widzenia kraju, przez który przejeżdżają
KONWENCJA TIR	Konwencja celna, dotycząca międzynarodowego przewozu towarów transportem drogowym	Podpisana 14.11.1975 w Genewie	Pojazdy po opłombowaniu przez organy celne, przeprowadzające kontrolę w miejscu wyjazdu, są zwolnione od procedury kontroli celnej aż do dojechania do urzędu docelowego /usprawnienie procedur celnych/

KONWENCJA CMR	Konwencja o umowie międzynarodowego przewozu drogowego	Podpisana 19.05.1956 w Genewie Ratyfikowana przez Polskę 14.09.1962	Reguluje zasady, prawa i obowiązki stron umowy zarobkowego, drogowego przewozu międzynarodowego; określa maksymalną odpowiedzialność przewoźnika za zniszczenie towaru powierzonego do przewozu do wysokości 25 franków szwajcarskich w złocie za kilogram wagi brutto
KONWENCJA ADR	Konwencja o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych	Podpisana 30.09.1957 w Genewie Ratyfikowana przez Polskę w roku 1975	Reguluje stosunki prawne między uczestniczącymi państwami; określa rodzaje ładunków, sposób ich pakowania, rozmieszczenia i przewożenia w sposób niezakłócony przez granice
KONWENCJA ATP	Konwencja o międzynarodowych przewozach szybko psujących się artykułów żywnościowych i o specjalnych środkach transportu przeznaczonych do tych przewozów	Podpisana 01.09.1970 w Genewie /weszła w życie 21.11.1976/ Ratyfikowana przez Polskę w roku 1984	Zawiera wytyczne, w jakiej temperaturze należy transportować dany artykuł żywnościowy oraz jakie warunki termiczne powinien spełniać środek transportu; określa warunki pomiarów i kontroli właściwości izotermicznych pojazdów

KONWENCJA AETR	Europejska umowa dotycząca pracy załóg pojazdów, które wykonują międzynarodowe przewozy drogowe	Podpisana 01.07.1970 w Genewie /weszła w życie 05.01.1976/ Ratyfikowana przez Polskę w październiku 1992	Reguluje czas pracy załóg pojazdów ciężarowych w Europie; jej celem jest poprawa rozwoju i zwiększenie bezpieczeństwa międzynarodowych przewozów drogowych; zawiera uregulowania dotyczące konieczności posiadania i wykorzystywania urządzeń kontrolujących czas pracy kierowców /tachografy/ oraz ujednolicenia przepisów dotyczących warunków zatrudnienia
USTAWA PRAWO O RUCHU DROGOWYM czyli ► KODEKS DROGOWY	Ustawa regulująca przepisy i zasady obowiązujące uczestników ruchu drogowego	Wydana 20.06.1997 Obowiązuje od 01.01.1998 /ostatnia nowelizacja 01.01.2016/	Określa ogólne zasady ruchu drogowego, szczegółowo unormowane kwestie bezpieczeństwa i porządku na drogach, warunki techniczne pojazdów, warunki dopuszczenia pojazdów do ruchu, zasady centralnej ewidencji pojazdów, badania techniczne pojazdów, wydawanie praw jazdy, zasady centralnej ewidencji kierowców, zasady kontroli ruchu drogowego, zatrzymywanie i zwracanie dowodów rejestracyjnych oraz praw jazdy, działania na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego

USTAWA O CZASIE PRACY KIEROWCÓW	Ustawa regulująca czas pracy kierowców	Wydana 16.04.2004 /weszła w życie 01.05.2004/	Określa czas pracy kierowców zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, czas pracy przedsiębiorców osobiście wykonujących przewozy drogowe, czas pracy osób niezatrudnionych przez przedsiębiorcę, lecz osobiście wykonujących przewozy drogowe, obowiązki pracodawców w zakresie wykonywania przewozów drogowych, zasady stosowania norm dotyczących okresów prowadzenia pojazdów, obowiązkowych przerw w prowadzeniu i gwarantowanych okresów odpoczynku
USTAWA O TRANSPORCIE DROGOWYM	Ustawa regulująca zasady transportu drogowego	Wydana 06.09.2001 /weszła w życie 01.01.2002/	Określa zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego, niezarobkowego krajowego i międzynarodowego przewozu drogowego, zasady działania Inspekcji Transportu Drogowego, odpowiedzialności za naruszenie obowiązków lub warunków przewozu drogowego, zasady i tryb wyznaczania dworców, w których jest udzielana pomoc osobom niepełnosprawnym i osobom o ograniczonej sprawności ruchowej, zasady ochrony praw pasażerów; precyzuje wymagania kwalifikacyjne, jakie powinien spełniać każdy kierowca wykonujący przewozy drogowe

USTAWA O KIERUJĄCYCH POJAZDAMI	Ustawa dotycząca poprawy bezpieczeństwa na drogach oraz kwalifikacji kierujących pojazdami	Wydana 05.01.2011 /weszła w życie 19.01.2013/	Określa osoby uprawnione do kierowania pojazdami na drogach publicznych, drogach położonych w strefach zamieszkania oraz w strefach ruchu, a także wymagania w stosunku do tych osób, zasady uzyskiwania i cofania uprawnień do kierowania pojazdami oraz zatrzymywania dokumentów stwierdzających posiadanie uprawnienia do kierowania pojazdami, zasady prowadzenia działalności w zakresie uzyskiwania uprawnień i badań psychologicznych, związanych z kierowaniem pojazdami, zasady wykonywania badań lekarskich i psychologicznych kierowców, instruktorów i egzaminatorów oraz kandydatów na kierowców, instruktorów i egzaminatorów, zasady prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia ośrodka doskonalenia techniki jazdy
UMOWA INTERBUS	Umowa dotycząca jednolitych zasad wykonywania międzynarodowych pasażerskich przewozów okazjonalnych autobusami i autokarami	Podpisana 11.12.2000 w Brukseli /weszła w życie 01.01.2003/ Ratyfikowana przez Polskę 15.04.2003 /obowiązuje od 01.07.2003/	Autobusy /autokary/ wyjeżdżające z jednego państwa, zwalnia się z nakładanych podatków od pojazdów, opłat z tytułu poruszania się bądź też posiadania pojazdów oraz innych specjalnych opłat w drugim państwie; autobusy /autokary/ nie są zwolnione z podatków VAT od usług transportowych, od paliw silnikowych, a także od opłat drogowych oraz opłat za użytkowanie infrastruktury

Nazwa konwencji /ustawy/	Czego dotyczy /co określa/	Data wejścia w życie na świecie / w Polsce	Główne założenia
KONWENCJA BERNEŃSKA	Pierwsza międzynarodowa konwencja dotycząca przewozów towarów i pasażerów koleją /przekształcona w Konwencję COTIF w 1980 roku/	Podpisana 23.10.1924 w Bernie	<i>patrz: Konwencja COTIF</i>
KONWENCJA COTIF	Konwencja o międzynarodowym przewozie kolejami	Podpisana 09.05.1980 w Bernie; znowelizowana 03.06.1999 w Wilnie /w postaci protokołu wprowadzającego zmiany do Konwencji/ Ratyfikowana przez Polskę 18.10.1984	Reguluje międzynarodowy przewóz towarów koleją, definiuje cele dotyczące rozwoju kolei, promocji i zasad użytkowania wagonów i infrastruktury kolejowej /m.in. uwarunkowania prawne dotyczące przewozu towarów i pasażerów, przewozu towarów niebezpiecznych, zasad tworzenia i egzekwowania umów dotyczących użytkowania taboru oraz infrastruktury, norm technicznych i specyfikacji wyposażenia kolejowego, uszczegółowienia zasad przewozu towarów przez granicę itp./

UMOWA SMGS	Umowa o międzynarodowej kolejowej komunikacji towarowej /powstała jako odrębne uregulowanie dla ówczesnych państw socjalistycznych/	Obowiązuje od 01.11.1951 /znowelizowana w postaci nowej Umowy 01.07.2015/	Dotyczy zasad i uwarunkowań prawnych bezpośredniej międzynarodowej komunikacji kolejowej dla przewozu przesyłek towarowych pomiędzy krajami byłego Związku Radzieckiego, Albanią, Bułgarią, Węgrami, Rzeczpospolitą Polską, Federacją Rosyjską, Mongolią, Socjalistyczną Republiką Wietnamu, Iranem, Chińską Republiką Ludową, Koreańską Republiką Ludowo-Demokratyczną
UMOWA AGC	Umowa zawierająca wykaz głównych międzynarodowych linii kolejowych	Podpisana 31.05.1985 w Genewie Obszar Polski objęty umową od 27.04.1989	Jej celem jest ułatwienie komunikacji kolejowej pomiędzy państwami europejskimi oraz stworzenie planu rozwojowego i budowy linii kolejowych dostosowanych do wymagań przyszłego ruchu międzynarodowego /linie tworzące ten układ powinny być dostosowane do prędkości 160 km/h w ruchu pasażerskim i 120 km/h w ruchu towarowym, przy nacisku osi 225 kN/
UMOWA AGTC	Umowa europejska o głównych międzynarodowych liniach kolejowych transportu kombinowanego i obiektach towarzyszących	Podpisana 01.02.1991 w Genewie W Polsce weszła w życie 14.01.2002	Wyznacza sieć linii kolejowych dla międzynarodowych przewozów kontenerowych transportem kolejowym oraz terminale kontenerowe, położone na sieci kolejowej

REGULAMIN RID	Regulamin międzynarodowego przewozu kolejami towarów niebezpiecznych /stanowiący odrębny załącznik do Konwencji COTIF/	Aktualizacja co 2 lata	Przewoźnicy towarów niebezpiecznych są zobligowani do zapewnienia bezpiecznych parametrów ładunku podczas pakowania i rozpakowywania, przeprowadzania inspekcji przed wysłaniem wagonu, przekazania informacji dotyczącej szczegółowej zawartości ładunku oraz poziomu niebezpieczeństwa, zastosowania odpowiedniego oznakowania, spełniania warunków transportu, a także zapewnienia środków zapobiegających szkodom powstałym po wystąpieniu kolizji
----------------------	---	------------------------	--

Gałąź transportu	TRANSPORT LOTNICZY
-------------------------	---------------------------

Nazwa konwencji /ustawy/	Czego dotyczy /co określa/	Data wejścia w życie na świecie / w Polsce	Główne założenia
KONWENCJA WARSZAWSKA	Umowa dotycząca zasad realizacji przewozów pasażerskich i towarowych transportem lotniczym	Podpisana 12.10.1929 w Warszawie	Ma zastosowanie dla każdego przewozu międzynarodowego osób, bagażu lub towarów, dokonywanego drogą lotniczą za wynagrodzeniem, a także do przewozów bezpłatnych, realizowanych przez przedsiębiorstwo przewozów lotniczych

KONWENCJA MONTREALSKA /tzw. Porozumienie Montrealskie/	Konwencja o ujednoliceniu niektórych zasad dotyczących międzynarodowego przewozu lotniczego /uaktualnienie Konwencji Warszawskiej/	Podpisana 28.05.1999 w Montrealu	<i>patrz: Konwencja Warszawska</i>
KONWENCJA CHICAGOWSKA	Konwencja o międzynarodowym lotnictwie cywilnym, regulująca kwestie z zakresu prawa lotniczego	Podpisana 07.12.1944 w Chicago /weszła w życie 04.04.1947/	Zawiera przepisy dotyczące zwierzchnictwa w przestrzeni powietrznej, rejestracji statku powietrznego, wzajemnego uznawania licencji i certyfikatów, zakazu użycia broni wobec cywilnego statku powietrznego, międzynarodowych standardów i zalecanych metod postępowania, a także inne szczegółowe prawa państw stron konwencji
Przepisy IATA-DGR /International Air Transport Association ► Dangerous Goods Regulations/	Przepisy dotyczące przewozu towarów niebezpiecznych w międzynarodowym transporcie lotniczym /obowiązujące w krajach będących członkami IATA/	Wykaz stale modyfikowany	Szczegółowy wykaz /ok. 3 tys./ materiałów niebezpiecznych, z podaniem ich charakterystyki oraz warunków, pod jakimi mogą być przyjęte do transportu lotniczego

**Gałąź
transportu**

TRANSPORT WODNY

Nazwa konwencji /ustawy/	Czego dotyczy /co określa/	Data wejścia w życie na świecie / w Polsce	Główne założenia
KONWENCJA HELSIŃSKA	Konwencja dotycząca ochrony środowiska naturalnego obszaru Morza Bałtyckiego	Podpisana 22.03.1974 w Helsinkach, zastą- piona nową konwen- cją podpisaną w Hel- sinkach 09.04.1992 W Polsce weszła w życie 03.05.1980; w nowej wersji ratyfiko- wana przez Polskę 08.10.1999 /weszła w życie 17.01.2000/	Dotyczy przestrzegania zasad, prowa- dzących do ochrony obszaru środowiska Morza Bałtyckiego, realizowanych przez liczne porozumienia, negocjacje i kom- pleksową współpracę wszystkich państw członkowskich - sygnatariuszy konwen- cji /tj. Dania, Estonia, Finlandia, Litwa, Łotwa, Niemcy, Polska, Rosja, Szwecja, Wspólnota Europejska/; jednym z narzę- dzi Konwencji Helsińskiej jest HELCOM - komisja ekspercka, powołana w 1974 ro- ku, prowadząca badania, zbierająca in- formacje o stanie środowiska, monitoru- jąca poziom zanieczyszczeń, na podsta- wie których opracowuje zalecenia kon- kretnych działań mających na celu ochronę obszaru Bałtyku

MIĘDZYNARODOWY KODEKS ŁADUNKÓW NIEBEZPIECZNYCH IMDGC /International Maritime Dangerous Goods Code/	Dokument zawierający szczegółowe przepisy w zakresie przewozu ładunków niebezpiecznych drogą morską	Opublikowany w 1965 roku przez Międzynarodową Organizację Morską /IMO - International Maritime Organization/ Aktualizacja co 2 lata	Zawiera przepisy dotyczące podziału ładunków niebezpiecznych na klasy, regulujące konstrukcje pojemników i opakowań ładunków niebezpiecznych, ich oznaczania i opisywania, regulujące przewóz ładunków na statkach (rozmieszczenie, oddzielenie, mocowanie i kontrole ładunku); zawiera listę wszystkich niebezpiecznych towarów dopuszczonych do transportu drogą morską, spis procedur na wypadek pożaru lub rozsypu/rozlewu substancji niebezpiecznej, poradnik pierwszej pomocy w przypadku osób narażonych na kontakt z substancją niebezpieczną, procedury zgłaszania ładunków niebezpiecznych w systemach kontroli ruchu oraz zgłaszania wypadków z ładunkami niebezpiecznymi, wytyczne w sprawie sztautowania (rozmieszczenia i mocowania) materiałów niebezpiecznych wewnątrz kontenerów, bezpiecznego użycia pestycydów na statkach oraz przepisy Międzynarodowego Kodeksu bezpiecznego transportu wypalonego paliwa nuklearnego, plutonu i silnie radioaktywnych odpadów na statkach
---	--	---	--

KONWENCJA NARODÓW ZJEDNOCZONYCH O PRZEWOZIE TOWARÓW DROGĄ MORSKĄ <i>/reguły hamburskie/</i>	Konwencja regulująca prawa, obowiązki i odpowiedzialność stron, wynikające z zawarcia umowy o przewóz w transporcie morskim	Uchwalona w 1978 roku /weszła w życie 01.11.1992, po ratyfikacji przez 20 państw/	Zawiera zagadnienia dotyczące wymogów transportu multimodalnego, umowy przewozu morzem, odpowiedzialności przewoźnika za utratę, uszkodzenie bądź opóźnienie wydania ładunku oraz kwoty odszkodowania w ramach odpowiedzialności przewoźnika za ładunek
KONWENCJA NARODÓW ZJEDNOCZONYCH O UMOWACH MIĘDZYNARODOWEGO PRZEWOZU TOWARÓW, W CAŁOŚCI LUB CZĘŚCIOWO DROGĄ MORSKĄ <i>/reguły rotterdamskie/</i>	Konwencja wprowadzająca nowe zasady przewozu towarów drogą morską, uregulowane dotychczas w przepisach opartych na konwencji o ujednoliceniu niektórych zasad dotyczących konosamentów z 1924 roku /tzw. reguły haskie/	Przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 11.12.2008 Podpisana przez Polskę 23.09.2009	Uwzględnienie nowoczesnych rozwiązań transportu multimodalnego, w sytuacji gdy odcinek morski jest częścią procesu przewozowego oraz rozwoju instrumentów handlu elektronicznego w skali międzynarodowej
UMOWA EUROPEJSKA O GŁÓWNYCH ŚRÓDLĄDOWYCH DROGACH WODNYCH <i>/AGN/</i>	Europejskie porozumienie na temat głównych śródlądowych dróg wodnych o międzynarodowym znaczeniu	Sporządzona 19.01.1996 na forum Komitetu ds. Transportu Śródlądowego Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ	Zaleca budowę dróg wodnych o znaczeniu międzynarodowym oraz określenie dla nich właściwych parametrów eksploatacyjnych /maksymalna szerokość, zanurzenie, tonaż, wysokość/; wskazuje istniejące i brakujące w sieci europejskiej drogi wodne oraz porty śródlądowe o znaczeniu międzynarodowym

KODEKS MORSKI	Polska ustawa regulująca przepisy prawne związane z żeglugą morską, mająca zastosowanie do statków morskich, przeznaczonych lub używanych do przewozu ładunków lub pasażerów, rybołówstwa morskiego, eksploatacji innych bogactw morskich, holowania lub ratownictwa statków i innych urządzeń pływających oraz wydobywania mienia zatopionego w morzu lub innej działalności gospodarczej, a także używanych wyłącznie do celów naukowych lub sportowych	Wydana 18.09.2001 /weszła w życie 05.06.2002/	Dotyczy zasad i warunków przynależności statków do państwa, rejestru okrętów, pomiaru i dokumentów statku, obowiązków i uprawnień kapitana statku, własności, zastawu i przywilejów na statku, szczegółowych wymagań i zakresu przewozu towarów drogą morską, a także informacji na temat realizacji innych usług, awarii, zderzeń, zanieczyszczenia i innych wypadków morskich, ubezpieczeń morskich
----------------------	--	--	--